

SLOVENSKI NAROD

Škoda vsak dan popoldne, izvenredni modelje in prasnike. — Inserati: do 30 peti a 2 D, do 100 vst 2D 50 p, večji inserati peti vsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, predkci beseda 2 D. — Popusti po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za izvenstvo 420 D

Upravišstvo: Knaulova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knaulova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34

Poštnina plačana v gotovini.

Vloga našega ženstva

Na Bledu so se sestale zastopnice ženskih društev iz vseh delov naše države pod vodstvom predsedateljice mednarodnega ženskega gibanja, gospe Aberdeenove.

Žensko gibanje pri nas še nima nikake prave tradicije. V stari dobi ga nismo poznali; kolikor se je ženska udeleževala javnega življenja, je bilo to vendarle v zelo neizraziti obliki, to se pravi v organizacijah, ki niso imele feminističnega značaja, marveč le smoter pri pomoči tudi ženske strani k delu narodnih ali kulturnih institucij.

Po vojni je ipak stvar posala nekoliko drugačna. Ženske so stvorile svoje organizacije, s katerimi hočejo več nego vsrčiti občanarodno delo in s katerimi streme k ciljem, ki predstavljajo reševanja specialno ženskih problemov zasebnega in javnega življenja. Naglasi se pričena feministično stališče in do neke mere posnemati slična gibanja inozemstva.

Ženski savez si je vzel za nalogo, da uvede sodelovanje ženske v razni ppanogah sodobnega socialnega in karitativnega dela. V tem pogledu ima naše ženstvo zelo dobro in hvaležno priliko, tvoriti protitež proti preveč strankarsko-političnemu udejstvovanju moskega, ki povzroča, da se pri nas baš karitativno in socialno delo tako zelo za namarja. Značilno za našo dobo, še bolj morda za našo kraljevino je dejstvo, da vse one institucije, ki imajo nalogo skrbri in brige za sočloveka, ki je prišel v stisko, uživajo malo podpore s strani države in da jim javnost posveča premalo pozornosti. Ženske organizacije so si nadele nalogo, da vsrčijo dobra dela, skrb za vse one, ki jih je družabni razvoj potisnil v težak socialni in gnotni položaj in ki jim more baš ženska pomoč mnogo koristiti.

V naši državi prevladuje zadnja leta asocijalna smer v politiki. Krepko delo ženskih organizacij more vplivati ugodno, more biti nekako izprazevanje vesti naši politični javnosti. Spretna propaganda lahko stori mnogo v tem posledu in uspešno praktično udejstvovanje more pospešiti ugodno rešitev marsikakega perečih vprašanj naše sodobnosti, na katera profesionalni politiki nimajo časa misliti in za katerega žal večinoma tudi nimajo ne smisla, ne srca.

Če bo naše žensko gibanje nadaljevalo z zadostno vneto svoje organizatorično delovanje, se mora dogoditi prej ali slej, da se bosta pojavili in razvili v njem dve struji. Ena bo struja, predstavljajoča skupino žensk, ki pričenjajo tvoriti tako rekoč poseben sloj v prebivalstvu; to so one, ki jih zaposlujejo uradi, raznovrstna državna in zasebna podjetja. Te se nahajajo pred prav posebnim položajem, iz katerega izvirajo mnoge težkoče, različne od onih, kakor jih imajo povprečno moski uslužbenici. Ta sloj bo nedvomno prej ali slej porabil ženske organizacije, da v njih in preko njih poskusi realizirati svoje želje in svoje zahteve. Ta sloj je pri nas še malo razvit, dasi ima že mnogo zastopnikov, zato tudi v javnosti ne nastopa niti najmanj izrazito in zato pri nas še nimamo pravega feminističnega gibanja.

Danes v ženskih društvih še vedno povsem prevladuje ženska, ki je žena, gospodinja, mati, zato je njeno delovanje povsem drugačno, drugam usmerjeno in z drugačnimi cilji. Blejski kongres je skupni nastop te vrste ženskih organizacij; moremo mu želeti tedaj najboljši uspeh in enako uspešno nadaljnje delovanje.

SNEŽNI METEŽI

— Gradec, 26. oktobra. Danes poročajo o hudih snežnih zametih iz vseh štajerskih krajev. V Gradcu je pričelo ob 6. zjutraj snežiti in je nametaval do 11. ure. Padlo je nad pol metra snega.

— Praga, 26. oktobra. Tekom včerajšnjega dne je snežilo v Sudentih tako močno, da so na več mestih zastali železniški vlaki. Vsled tega so nastale v železniškem prometu večurne zamude. Promet se vzdržuje ponekod s prestopi. Tudi iz južnih krajev okoli Budjevice poročajo o močnih zametih.

— Pariz, 26. oktobra. Na francoski atlantski obali so divjali tekem včerajšnjega dne hudi viharji. Temperatura je padla na — 7°. Iz notranjosti poročajo tudi o snežnih viharjih.

POTRES V RUSIJI

— Moskva, 26. oktobra. V Aleksandropolu je bil hud potres. V okolici je 12 vasi popolnoma porušeni. Potres je zahteval 300 človeških žrtv. Na neklih mestih so stavbe popolnoma porušene. Sovjetske oblasti so poslate pomoč.

Definitivno prekinjenje pogajanj med vlado in SLS

Uzunović noče nikogar vabiti. — Zakaj so ostala pogajanja brezuspešna. — Finančni minister napoveduje novo redukcijo budžeta

— Beograd, 26. oktobra. Včeraj popoldne se je vršila seja ministrskega sveta. O seji je izjavil finančni minister dr. Perić novinarjem:

«Na današnji seji ministrskega sveta smo razpravljali o proračunu raznih ministrstev. Z doseganjem redukcije izdatkov nisem zadovoljen, potrebna bo še nova. Do konca tega tedna bom redigiral državni proračun, nakar bom izročil javnosti o tem potrebna pojasnila.»

Kar se tiče Narodne skupščine, je bil na včerajšnji seji ministrskega sveta sestavljen delovni program za ta teden. Ker vlada o tem ne more sama odločiti, se sestane predsednik vlade Nikola Uzunović s predsednikom Narodne skupščine Trifunovićem, da se sporazumeta glede programa. Po seji ministrskega sveta je Nikola Uzunović zanimal novinarjem, da hoče vlada odločiti seje Narodne skupščine. Konvencije v Italijo pridejo po vsej priliki te dni na dnevni red. Novinarji so nato opozorili Uzunovića na izjavo dr. Korošca, da ne bo več pisal prošnje za vstop v vlado. Uzunović je odvrnil: «Jaz sem o tej stvari že izjavil, kar sem imel izjaviti. Ako pravi dr. Korošec, da ne bo več pisal prošnje in lepi takšnih mark, lahko tudi mi na to pristanemo. Vi veste, da ne odbijam nikogar. Zakaj naj v tej stvari obračamo pažnjo na malenkosti? Ako bi bil v

opoziciji in bi hotel stopiti v vlado ter vedel za pogoje, ki se mi postavljajo, bi pač stopil v vlado.» Na vprašanje, ali dr. Korošec ve, kakšni so ti pogoji, je odgovoril Uzunović: «Jaz mislim, da morajo tudi oni nekaj koncedirati, predno stopijo v vlado.»

Te izjave ministrskega predsednika potrjujejo poročila, da so se pogajanja med vlado in Jugoslovanskim klubom za enkrat razbila. Dr. Korošec bo do nadaljnjega še ostal v ožji opoziciji. Na čem so se pogajanja pravzaprav izjalovila, ni znano. Zdi se, da je bilo radikalom le na politični pomoči dr. Korošca, da pa niso hoteli pristati na njegove zahteve gospodarskega značaja, zlasti ne na takojšnje izvedbo izenačenja zakonov.

— Beograd, 26. oktobra. Današnje «Vreme» poroča pod vzglavjem «Kaj se zahteva od dr. Korošca» o pogajanjih med klerikalci in vlado. Radikalni ministri zahtevajo, da poda dr. Korošec odnosno njegova stranka javno izjavo, v kateri naj se odreče svoje avtonomije ter izrecno priznava vidovdanski ustavo. Klerikalci niso nič kaj pri volji in odklanjajo tako javno kapitulacijo, dasi so pripravljeni na vsako drugo obliko. Hoteli bi vsaj na zunaj obdržati svoje dosedanje stališče ter sodelovati v vladi pod firmo gospodarskega dela.

Narodna skupščina nima dela

Ob začetku rednega zasedanja vlada parlamentu ni pripravila nikakega gradiva. — Brezuspešne seje ministrskega sveta. — Radikali obstruirajo delo v odsekih

— Beograd, 26. oktobra. Za današnjo sejo Narodne skupščine je vladalo povsod veliko zanimanje. Opozicijski krogi so bili radovedni, kaj bo vlada predložila Narodni skupščini v obravnavo, ker je znano, da nima pripravljenega nobenega gradiva. Ministrski predsednik Uzunović je to okolnost pojasnjeval novinarjem tako, da je to običajno pri vsakem začetku rednega zasedanja Narodne skupščine. Opozicija seveda odklanja to razlago. Pomanjkanje primerne zakonodajnega gradiva je dokaz, da je vladna večina nesposobna za delo in da vsi njeni odbori niso zmogli preko polteta toliko efektivnega dela, da bi lahko danes Narodna skupščina pretresala koristne načrte za ozdravljenje in napredek našega gospodarstva, financ in kulturnega stanja.

S to činičenost se je bavila tudi današnja seja ministrskega sveta, ki je trajala od 9 do 11. Radi seje ministrskega sveta je bila seja Narodne skupščine odložena do 11. Seja ministrskega sveta se je bavila tudi s predlogom samostojne demokratske stranke, ki ga je predložil njen poslanec dr. Grisogono v obliki resolucije. Samostojna

demokratska stranka zahteva od vlade nujen odgovor radi poslednje vladne krize in niere neparlamentarne rešitve. Vlada je sklenila, da odkloni nujnost tega predloga in da bo na resolucijo v njenem imenu odgovoril v Narodni skupščini minister za socialno politiko Simonović. Imenovanje ministra Simonovića kot branitelja vlade je izzvalo v opozicijskih krogih ironične komentarje, ker je znano, da je minister Simonović pronsniran prijatelj Pašičeve politike in da se je že opetovano izjavil proti politiki ministrskega predsednika Uzunovića.

Danes dopoldne bi se bil moral konstituirati odbor za pretres zakonskega načrta glede ureditve agrarnih odnosov v Dalmaciji. Radikali na sejo niso prišli in so jo na ta način onemogočili.

Na današnji dopoldanski seji je anketni odbor pretresal afero dr. Korošca, ki je svoičas kot minister za prehrano in obnovu naročil v Ameriki mesto kruha in moka, znatne količine nekoristnih toaletnih predmetov za dame kakor pudra, parfema, ženskega perila, čipk itd.

Ženski kongres na Bledu

Bled, 26. oktobra. Kongresa na Bledu se udeležuje nad 300 delegatki iz vseh krajev naše države. Med delegatkami vlada za kongresna zborovanja in za poedina predavanja izredno zanimanje. Vsem prireditvam prisostvujejo skoraj polnoštevno. Odlična je udeležba od strani srbskih in hrvatskih delegatki, ki so tudi govorniško na prvem mestu. Slovence se bolj posvečajo tihiemu stvarnemu delu v organizatoričnem oziru. Brezhibna organizacija je v rokah posebnega slovenskega odbora pod vodstvom predsednice Slovenskega ženskega društva ge. Franje dr. Tavčarjeve.

Včerajšnja svečana seja na čast predsednice mednarodnega ženskega Saveza lady Aberdeen je zapustila globoko vtise. Vsi govorci, poročila in nagovori so bili prežeti iskrene ljubezni do ženstva. Jugoslovenske delegatke so predložile predsednici mednarodnega Saveza vso pestrost jugoslovenskega ženskega pokreta v poedinih pokrajinah.

Lepe misli je razvijala na popoldanskem predavanju ga. Ivaničeva iz Beograda o luksusu in varčevanju. K debati so se oglasile predvsem Srbkinje in Hrvatice. — Slovcemam je luksuz še neznan pojem.

Danes dopoldne je ga. Milena Petrovič predavala o «Miru in pomladu Rdečega križa». S predavanji gđe. A. Štebijeve o delu v ženskih društvih ter gospe Bedekovičeve iz Zagreba o boju proti prostituciji bodo današnje razprave zaključene. Jutri se

na to vrši kot zaključek kongresa glavna skupščina Narodnega ženskega Saveza z debato o načelnem vprašanju zaštite žen in javnih ženskih organizacij.

Delegatke iz ostalih pokrajin so navdušene od pokrajinske lepote našega Bleda. Vse planine okoli Bleda so pogrnjene z belim snegom in odsevajajo svoj beli mehki plašč v mirnem blejskem jezeru.

Spori v vladi

Beograd, 26. oktobra. Seja ministrskega sveta, ki se je pečala z državnim proračunom, je bila po največjih informacijah zelo burna. Finančni minister dr. Perić je zelo energično vstal proti poedini ministrom, ki zahtevajo cedalje večje izdatke. Dočim so državni dohodki taki, da je pričakovati zelo velik deficit. Tudi radi nettunskih konvencij je prišlo v ministrskem svetu do globljega nesoglasja. Ministri, pristaši Nikole Pašiča, se protijo nettunskim konvencijam, katere prav odločno odklanja tudi Nikola Pašić, tako da je moral prejšnji teden intervenirati pri njem italijanski poslanik general Bodrero.

KRALJ IN KRALJICA V JUŽNI SRBIJI

— Beograd, 26. oktobra. Kralj in kraljica sta odpotovala v Južno Srbijo ter danes dopoldne prispela v Skopje. Prebivalstvo je pozdravilo z viharim navdušenjem.

Današnja skupščinska seja

Podpredsednik Subotić noče predsedovati parlamentu, ki ni zmožen za delo. — Minister Simonović zanika pravico parlamenta, da se vmešava v reševanje vladnih kriz

— Beograd, 26. oktobra. Seja Narodne skupščine je bila odprta ob 11. dopoldne. Mesto predsedujočega je zavzel drugi podpredsednik član Radičeve stranke dr. Basarić. Predsednik Trifunović je še vedno bolan, prvi podpredsednik dr. Subotić pa je baje odpotoval iz Beograda. V kuloarjih pa se zatrjuje, da je dr. Subotić odklonil vodstvo seje Narodne skupščine, ker ne more voditi parlamenta, ki ni zmožen dela, kakor se je včas sam izrazil na pram novinarjem. Drugi podpredsednik dr. Basarić je še začetnik in je zato zelo nespretno vodil sejo. Po prečitani zapisnika je vprašal poslance, ali imajo kaj pripomniti k zapisniku. Poslanec Wilder je omenil, da je v dvorani zima in da Narodna skupščina ni zakurjena. Po končanih formalnostih je prvi povzel besedo minister za socialno politiko Simonović, da odgovori na interpelacijo dr. Grisogona o neparlamentarnem načinu rešitve zadnje vladne krize.

Minister Simonović je v svoji obrambi zavzel stališče, da Narodna skupščina ni kompetentna, da donasa resolucijo o načinu rešitve vladnih

kriz. Proti temu je govoril posl. SDS dr. Grisogono, ki je v svojem temperamentnem govoru dokazoval, da je vlada kršila ustavno predpisane pravice parlamenta in odrekla v tako važni stvari vsako pojasnilo najvišjemu forumu v državi, to je Narodni skupščini. Predsedujoči dr. Basarić se je priključil stališču ministra za socialno politiko. Za njim je govoril še poslanec Wilder in končno dr. Lukinić, oba člana SDS, ki sta energično nastopila proti vladi in njenemu neparlamentarnemu reševanju poslednje vladne krize.

Nato je predsedstvo sporočilo Narodni skupščini nekatere manj važne objave, na kar je vojni minister Dušan Trifunović v kratkem govoru branil zakonski predlog o dodatkih za selitvene stroške oficirjev. Proti predlogu je govoril poslanec zemljoradniške stranke Vujić, ki je napadel vlado, da štiti s tem zakonom samo nekoliko višjih oficirjev, dočim se za veliko večino državnih uradnikov ne zavzema tako, kakor zahteva enakopravnost napram vsem državnim nameščencem. Seja je bila nato ob 11. zaključena.

Kongres delavskih zbornic

Razmerje med mestom in deželo. — Za podaljšanje stanovanjske zaštite

Včeraj je bil odprt v Beogradu III. kongres delavskih zbornic, ki jih je v naši državi pet in sicer v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu. Kongresa se udeležuje okrog 200 delegatov, med njimi 140 zastopnikov delavskih zbornic, ostali pa zastopajo posamezne sindikalne organizacije. Odprtvi kongresa je prisostvovalo tudi mnogo drugega občinstva, ki je zasedlo vse galerije obširne dvorane Kola srpskih sestara v Frankopanski ulici. Vsak delegat je dobil lepo opremljeno, 250 strani obsegačo knjigo z natisnjenim poročilom o delovanju centralnega tajništva delavskih zbornic ter zbirko konvencij mednarodnega urada za delo.

Po običajnih formalnostih je zapel delavski pevski zbor znano himno: «Poletni pesem moja», nakar je tajnik centralne delavskih zbornic g. Živko Topalović otvoril kongres, naglašajoč njegov pomen za celo državo in nato podal obširen referat o gospodarskem položaju v državi. Naglašal je, da se nahaja naša celokupno gospodarsko življenje v prehodni dobi od povojnega k normalnemu gospodarskemu razvoju. Da se pri tem pojavljajo razne težkoče, je umljivo in to tembol, ker je pri nas treba še le ustvariti zdravo razmerje med poljedelstvom in industrij, med mestom in deželo. Deželni pridelki so mnogo cenejši v primeri z industrijskimi in iz tega tudi izvira padanje kupne moči podeželskega prebivalstva, ki pa je najvažnejši faktor v gospodarskem življenju mest, t. j. industrije in trgovine. Posledica tega je nazadovanje industrije od leta 1923. naprej. Naše gospodarstvo se sicer polagoma stabilizira, toda gotove pangoče bodo morale preiti v popolno likvidacijo ker niso podani pogoji za njihov obstoj.

Nato je podal g. Bogdan Krečić obširen referat o davčnem vprašanju in se je zlasti obširno bavil z osnutkom zakona o neposrednih davkih, ki ga je podvrnil strogim kritiki.

O tretji točki dnevnega reda — stanovanjski zakon — je poročal g. Filip Utratić iz Ljubljane. V svojem izčrpnem in dokumentiranem poročilu je orisal stanovanjske razmere v državi, zlasti v večjih mestih in industrijskih centrih. Naglasil je potrebo podaljšanja stanovanjske zaštite ter odločno protestiral proti nameri vlade, da se zaštita popolnoma ukine že prihodnje leto. Zahteva podaljšanje zaštite do leta 1930, in to ne le za državno uradništvo, ampak tudi za delavce in zasebne nameščence.

Na popoldanski seji so bile izvoljene posamezne komisije, ki bodo izvršile podrobno delo ter sestavile resolucije. Gospod V. Pfeifer je poročal o položaju delavstva ter o izvajanju delavske zaštite, gosp. Utratić pa o stanju zaštite delavstva v posameznih pokrajinah. Seja je bila nato zaključena.

Danes dopoldne so posamezne komisije nadaljevale delo. Popoldne se vrši plenarna seja, nakar bo kongres zaključen.

Na včerajšnji popoldanski seji se je pripetil nevarni incident. Ljubljanska železniška direkcija je poslala na kongres brzojavko, v kateri sporoča, da g. Stanko Juraj nima pravice, da se udeležuje kon-

gresu ter ga je pozvala, da se takoj vrne na svoje službeno mesto. Kongres je proti temu protestiral ter sklenil, da bo posvečal železniškarnim vprašanjem še prav posebno pažnjo. (G. Juraj bržčas ni imel dopusta. — Op. ur.)

UZAKONJENJE FAŠISTOV. SKEGA TERORJA

— Rim, 26. oktobra. V ministrstvu notranjih zadev pripravljajo načrt zakona o javni varnosti, ki bo baje stopil v veljavo za začetkom prihodnjega meseca in to s kraljevskim dekretom. Fašistovski listi trde, da predvideva zakon uvedbo prisilnega stanovanja in omejenega kretanja za politične osumljence. Ti bodo lahko internirani tudi v posebnih taboriščih ali pa konfinirani.

KUGA V CARIGRADU

— London, 26. oktobra. Kakor poročajo iz Carigrada, so zadnje dni ugotovili tam več slučajev bubonske kuge. Vse ladje v pristanišču so v karanteni. Prebivalstvo je pozvano, naj se da cepiti proti tej bolezni.

Borzna poročila.

LIUBLJANSKA BORZA.

Efekti: 2 in pol odst. drž. renta za vojno škodo 312, 7 odst. inv. pos. iz l. 1912 72, Celjska pos. 193, 197, Ljublj. kred. banka 150, 150, 150, Merkantilna banka 94, 98, Prva hrvaška štedionica 865, 868, Kreditni zavod 165, 175, Strojne tov. in liv. 70, Združene papirnice 102, Stavbena družba d. d. Ljubljana 55, 65, Šešir d. d. 104.

ZAHRABSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.65—22.71, Dunaj 797.50—800.50, Berlin 13.4715—13.5015, Italija 2.5663—2.5863, London ček 274.4150—275.2150, Newyork kabel 56.64—56.84, Newyork ček 56.46—56.66, Pariz 176—178, Pariz 167.50—168.30, Curih 10.9257—10.9357. — Valute: lira 253—255, dolar 55.8250—56.0250.

Efekti: 7% invest. pos. 1921 72.75—73.25, Ljubljanska kreditna 150, Hipotekarna banka 55.50—56, Prastedionica 865—870, Trboveljska 300—310, Vevče 102.

INOZEMSKA BORZA.

— Curih: Beograd 9.145, Pariz 15.96, London 25.13, Newyork 518.875, Milan 23.225, Praga 15.25, Dunaj 73.075. — Trst: Beograd 39—40, Pariz 68.80 do 68.90, London 107.50—108, Newyork 22.15 do 23, Praga 65.60—66, Curih 427—430.50, Dunaj 312—315.

Sibirija

Beseda, ki polni dušo z grozoto!
Zapori, ječe, knuta, vzdihljaji!
Jok potlačenih!
Ledene poljane!
Pustinja snega in ledu!
Borba za svobodo!
Svetovna revolucija!
Razuzdani in pijani mučijo nesrečne deportirce!
Temelji carstva s tresejo!
To je SIBIRIJA!
Vse to grandiozno prikazano v istimenem filmu pomeni največjo senzacijo za vsakega, pa še tako velikega nasprotnika filmske umetnosti.

Druga velika senzacija bo
VARIJETE
z Emil Janningsom in Lya de Putti
KINO IDEAL.

Zanimivosti iz naših krajev

Kraljevski par pri odkritju spomenika v Mladenovcu. — Za stavo pojedla za 274 Din slaščic. — Železniške nesreče. — Račičevska osveta. — Cela vas pogorela

V nedeljo se je vršilo v Mladenovcu odkritje spomenika v vojni padlim rojakom. Vse mesto je bilo v zastavi, skoraj z vsake hiše pa je poleg tega vžigala črna zastava v znak, da je izgubila v svetovnem klanju enega svojih sinov za svobodo domovine. Svečanosti se je udeležil tudi kraljevski par, ki je došel ob pol 11. z avtomobilom iz Topole. Kralj je osebno položil prvi venec z napisom »Svojim ratnim drugovima — Aleksander I.« Po svečanosti se je kralj dalje časa razgovarjal z domačini ter se zanimal za gospodarske razmere okraja: zlasti pa tudi za invalide. Med oduševljenimi ovacijami naroda se je kraljevski par popoldne vrnil v Topolo.

Navadno se smatra Francoze za največje gurmane na svetu. Da pa takih ljudi tudi pri nas ne manjka, pričča dogodek, ki ga beležijo beograjski listi.

Pred par dnevi sta se v Beogradu dva studenta pričkala, v kateri slaščičarni se dobe najboljše slaščice. Kot stara sladkosnedna sta poznala vse slaščičarne ter se pričkala, katera uporablja boljše ali slabše blago. Ker se v tem nikakor nista mogla zediniti, sta se končno dogovorila, da napravita praktično preizkušnjo. Obromala sta vse slaščičarne ter povsod pojedla par kosov, nazadnje pa sta se ustavila še v slaščičarni »Zdravljak« v palači »Luksoz«, kjer sta našla najboljše in najbolj sveže torte, rezine in druge take dobre in sladke stvari. Ko sta se že končno zednila v mnenju, da je to najboljša slaščičarna, sta hotela ta »spoznanje« še primerno proslaviti, ter sta sklenila stavo, da mora plačati vsa račun oni, ki bo prvi omagal. Slaščičar je bil take stave kajpada celo vesel in je nosil na mizo najrazličnejše in najboljše slaščice. Studenta sta jedla in jedla in izjedalo je, da sploh nimata nobenega želodca. Z mize so izginjale naravnost neverjetne množice. Ostali gostje so se kar čudili, kam vse to spravljata. Med drugimi je bil navzoč tudi neki Francoz, ki je z zanimanjem sledil tej stvari. Ko je končno le eden omagal, je drugi še pospravil tri dobre založbe torte in tako dobil stavo. Francoz mu je k dobilem zmagi čestital končno pa se ponudil, da poravnava ves račun. Plačal je celih 274 Din. Izjavil je, da ni še nikoli videl večjih gurmanov, kot sta ta dva studenta. Ti pa pač lahko vsakdo verjame, kajti ni nobena malenkost, pojedti za 274 Din samih slaščic.

Železniške nesreče so pri nas kaj pogoste. Največ je temu kriva slaba uprava odnosno pomanjkanje potrebnih kreditov za redno vzdrževanje prog. Često pa se pripete nesreče vsled nepazljivosti uslužbencev. Tako je v soboto na postaji Gračac splitski brzovlak vsled napačno postavljenih kretnic zadrl v tovrni vlak. K sreči je brzovlak ostal nepoškodovan in je bilo razbitih le par vagonov tovrnega vlaka. Pač pa je lokomotiva brzovlaka skočila s tira, vsled česar je imel vlak daljšo zamudo. To je v kratkem času že tretja nesreča splitskega brzovlaka. — Istega dne se je pripetila železniška nesreča na progi Gabela-Hutovo v Bosni. Mešani vlak je z vso silo zavozil v tovrni vlak, ki je privozil po isti progi nasproti. Strojovodja tovrnega vlaka je sicer zapazil pretečo nevarnost ter z vso silo ustavil vlak, vendar pa je bilo že prepozno. Lokomotivi sta se zaleteli druga v drugo, radi česar se je več vovoz prevrnilo. Potnikov se je polastila velika panika. Skakali so skozi okna, pri

čemer se jih je več ponesrečilo. Materialna škoda je zelo velika in se ceni na 300.000 Din.

Politična zagriženost radičevcev v nekaterih krajih: zlasti po Dalmaciji je znana. Kljub temu, da je Radič kot spokorjen grešnik priznal svoje zmote ter jamstvo v parlamentu priznal naravno in državno edinstvo: svojih pristašev po deželi ni mogel ali ni hotel sprebrniti. O tem priča tudi dogodek, ki se je pred par dnevi odigral v selu Skrabnju v Dalmaciji. Med vsemi seljaki je bil samo Paško Pavičić, ki ni prisegel na Radičev republikansko - človečanski evangelij, temveč branil pred sosedi jugoslovensko nacionalno idejo. V svoji zagriženosti pa so šli radičevci tako daleč, da so ga večkrat dejansko napadli. Ker tudi vse to ni nič pomagalo, so mu pred par dnevi ponoči zapalili hišo, ki je pogorela do tal. A tudi to še ni bilo dovolj. Branili so celo, da bi mu šel kdo pomagat pri reševanju, tako da mu je zgorelo vse imetje. Orožništvo je takoj naslednjega dne aretiralo storilce in jih izročilo sodišču. Zaslepljeni in sfanatizirani seljaki se bodo morali sedaj za svoj čin pokoriti v ječah, pravi krivci pa bodo še nadalje uganjali svojo demagogijo.

V selu Suva Reka pri Prizrenu je nastal v soboto zvečer iz doslej še nepojasnjene vzroka požar, ki se je bliskovito razširil po vsej vasi. Po doslej dospelih poročilih je zgorelo že 52 hiš. Vsaka resilna akcija je radi pomanjkanja vode, ki jo dovajajo za kuhno od dve uri oddaljenega studenca nemogoča. Na lice mesta so bili odposlani močni vojaški oddelki, da po možnosti zajezijo nadaljnjo prodiranje požara in rešijo vsaj to, kar se še rešiti da. Nesreča je tem hujša, ker je prebivalcem zgorelo vse, kar so letos pridelali.

Zimske suknje

in raglane krasnega izdelka so po prav nizkih cenah za dobiti pri trdki

Fran Lukič, Pred škofijo 19.

Brez sledu za slikarjem Gorupom

Upanje, da bi našli vsaj truplo ponesrečenega simpatičnega akademčnega slikarja Josipa Gorupa, je vedno manjše. Rešilne ekspedicije ne morejo namreč najti nobenega sledu za njim. Vrh tega so gore sedaj že tako zasnežene, da so snežne plasti pokrile gotovo tudi že ponesrečenca.

V nedeljo sta odšli iz Mojstrane zopet dve rešilni ekspediciji v Stenar. Vreme je bilo skrajno slabo; padal je dež, v gorah sneg, vmes pa je bila nevihta. Ekspediciji sta se vrnili zvečer brez uspeha.

Včeraj je bilo lepo vreme in se je poizvedovanje in iskanje nadaljevalo. Ena ekspedicija je odšla ob 5. jutraj v Stenar, druga pa na Skrlatiko. Ker pa je zapadel v nedeljo ponoči nov sneg, je bil dostop v stene sploh nemogoč. Okoli polдне nastopila včeraj vrh tega še megla in je bil zato vsak razgled izključen. Ena ekspedicija se je zato popoldne vrnila, druge pa do večera še ni bilo nazaj. Nadaljne ekspedicije so se sedaj ustavljene, dokler se vreme ne izboljša.

Maurice Boue: 41

Škrivnost „Črne žene“

Roman.

Bil je sam. Sam sredi oceana. Ujet pri neznanih ljudeh, sam med sovražniki, ki so ga obdajali od vseh strani in od katerih ni mogel pričakovati ničesar dobrega.

Sedel je in se zamislil. Minute so mu minevale kakor ure. In v tej pusti samotni je začutil, kako ga neodoljivo grabi težnja za avanturo, želja po udeleževanju. A kaj je hotel? Bil je uklenjen, da se ni mogel geniti, zaprt med štirimi stenami.

— Kaj naj storim? se je spraševal. Ali naj čakam, da se sovražnik zgažne? In kje se nahajam pravzaprav?...

Potem je jel obujati spomine na mlada leta. Ah, ni bilo prvič, da je zabredel v toli kritičen položaj. Nekoč se mu je pripetilo še hušje, da je že obupaval; ali slednjik je tudi takrat zmagala njegova neustrašna narava nad bojaznijo.

Sicer pa, počemu bi obujal kesanje in razmišljal o vzrokih, ki so ga dovedli v ječništvo. Saj je vendar ravnal premišljeno, saj je vedoma in hoté silil v so-

vražnikovo gnezdo! Nevarnost mu je bila prijateljica že od nekdaj; in zdaj naj bi jo zatajil? Ne in ne!

Ko je tako razmišljal, je slednjik samega sebe uveril, da mu ni nič hudga. Strah pred neznanostjo se je umaknil neki ravnodušnosti.

Bil je ujet, recimo. Nemara da so mu tudi stregli po življenju, naj bo. Kaj takega se človeku, ki ljubi avanture in živji v njih, pripetiti ve. Krat. Pa da bi se bal? Ha, ha! Kakal bo in pazil, kaj mu prinesejo ure, ki pridejo.

Tako je zaključil svoje razmišljanje in se zleknil v kotu. Ni trajalo dolgo in objel ga je spanec, valovi pa, ki so nalahno zibali ladjo, so mu žuboreli uspa-vanko.

Njegov spanec res ni bil, kakor bi moral biti. Za vzglavje mu niso služile ne lavorike doseženih uspehov, ne zavest, da mu je sladko brezdelje edin cilj in edin namen. Ali spal je vzlic temu sladko: mirna vest mu je nadomeščala mehke pernice.

Zbudil ga je raskav glas. Odprl je oči. V somrak je zagledal temacen obris človeške postave. Bil je mornar.

— Ho, ho! se je zakrohotal. Kam je neki izginil ta bandit?

— Hm, je pomislil Morlon, ko je za-

Tihotapstvo orožja v Mariboru

Orožje so pošiljali bolgarskim komitom?

Policijske oblasti so se skoraj eno leto bavile s veliko tihotapsko afero orožja, ki zavzema naravnost neverjetne dimenzije. Se le sedaj se je posrečilo izslediti prave krivce in jih spraviti na varno. Preiskava seveda še ni zaključena in je pričakovati še nadaljnjih senzacij.

Meseca oktobra lanskega leta so obmejni organi ustavili na meji pri St. Ilju voo posestnika Schautzerja iz St. Jurja ob Pesnici. Na vozu je bila naložena slama. Kot voznik je fungiral posestnik Schicker iz St. Jurja ob Pesnici. Ker se je carinskim organom zdelo sumljivo, da je Schicker ob deževnem vremenu prevažal slamo, ki se mu je pri tem nedvomno pokrvarila, so si voz natančneje ogledali. Na svoje nemalo presenečenje so našli pod slamo skritih 12 zabojev najrazličnejših samokresov, po večini sistemov, kojih uvoz je pri nas prepovedan odnosno vezan na posebno dovoljenje vojneza ministra. Poleg tega je bilo še več zabojev municije. Ker nista hotela izdati, komu je pošiljka namenjena, sta bila ob aretiranih in kaznovanih radi tihotapstva na eno leto ječe in po zakonu o zaščiti države še posebej na 200 odnosno 300 dni zaporu.

Ze takrat se je med domačini govorilo, da bo nastala iz tega velika afera. Oblasti so zadevi posvečale posebno pozornost ter so jo skrivali vztrajno zasledovale. Toda tudi tihotapci so postopali skrajno previdno in jim je bilo težko priti na sled. O priliki letošnjega zagrebškega velesejma pa se je neki Jerič, ki je zastopal na velesejmu mariborkega puškarija Poschingerja, po neprevidnosti izdal. Ponujal je po Zagrebu v nakup razno orožje, kar je vzbudilo sum, da je tudi on v zvezi s tihotapci orožja. Policija ga je aretirala in prepeljala v Maribor, kjer so preiskavo nadaljevali.

Nekako v istem času so v Beogradu v hiši nekega trgovca z orožjem izsledili celo skladišče municije in orožja Beogradska »Politika« je takrat o zadevi obširno poročala in izrazila sum, da je bila ta municija in orožje brzokone namenjeno za bolgarske komite. Preiskava je namreč dognala, da je to orožje nemškega, francoskega in belgijskega izvora, po večini volaškega sistema, kojega uvoz je pri nas zabranjen. Orožje je bilo brez vsakega tvorniškega znaka ali kakšnih drugih insignij, po katerih bi se dal ugotoviti, odkod izvira. Le na nekem zaboju so našli naznačene črke: J. K. P. M. O najdbi je beogradska policija obvestila tudi mariborsko.

Malopred tem pa se je vršila pri mariborski carinarnici licitacija svojčas na meji zaplenjenega orožja. Ko kupci so nastopili trgovec Strnad, prokurist trdke Poschinger J. Videineš, oba iz Maribora in ljubljanski trgovec z orožjem Ševčik. Večino samokresov je kupila trdka Poschinger Preiskava je ugotovila, da izvira del samokresov, najdenih v Beogradu, od Poschingerja. Dejstvo pa, da je teh samokresov več, kakor pa jih je kupil Poschinger na licitaciji, je vzbudilo sum, da je tudi Poschinger soudeležen pri tihotapstvu.

Preiskava v tej smeri je dovedla do senzacionalnih razkritij. Policija je s poizvedovanjem na Dunaju ugotovila, da je Poschinger nakupil pri neki dunajski tvornici orožja velikeanske samokresov in municije. Poleg tega je Poschinger nabavljal tudi orožje in municijo iz Francije, Belgije in Nemčije. Vse to blago je spravil v posebnem skladišču na Dunaju, od koder ga je pošiljal na specifično trdke Blum & Popper v Lipnici. Od tam so najeti tihotapci poslužnoč se pravice dvolastnikov, spravljali orožje in municijo preko meje v Maribor. Seveda tega orožja ni prijavil oblastem, kakor je bil po predpisih dolžan, ampak ga je skrival v garaži vile »Tea« v Krčevini, dočim je sam stanoval v razkošni vili »Korotan« v Lajtersbergu.

Na podlagi teh ugotovitev je policija aretirala trgovca Poschingerja, njegovega potnika Jeriča, lastnico vile »Tea«, trgovca Vičarja ter še nekega veleposestnika v St. Jurju, ki je prevažal v tihotapljeno blago.

Po ugotovitvah policije je Poschinger orožje pošiljal v južne kraje, zlasti tudi v Beograd kot železo. Tako je manipuliral celo vrsto let, okodoval državo za carino in zaslužil ogromne vsote. Kam je šlo to orožje, doslej še ni točno ugotovljeno. Izgleda pa, da je šla večina tega orožja v Bolgarijo za bolgarske komitaše Preiska-

va se v tej smeri intenzivno nadaljuje. Po vseh dosedanjih rezultatih preiskave sodeč, pa je to največja tihotapaska afera, kar smo jih doslej zabeležili v naši državi in je naravno, da je v vseh krogih vzbudila največjo senzacijo.

nasproti Mestnemu domu 30 5

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 26. oktobra: Zaprt.

Sreda, 27. oktobra: Joy. E.

Četrtek, 28. oktobra: Zaprt.

Petek, 29. oktobra: Dr. Knock, vojaška predstava. Izv.

Sobota, 30. oktobra: Slaba vest. Premijera. C.

Nedelja, 31. oktobra: Drugi breg. Izv.

Ponedeljek, 1. novembra: Hamlet. Izv.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 26. oktobra: Rigoletto. Gostuje g. Mirko Jelacina C.

Sreda, 27. oktobra: Intimni operni večer. Na čast čehoslovaškega narodnega praznika. Izv.

Četrtek, 28. oktobra: Zaprt.

Petek, 29. oktobra: Nižava. Gostuje g. Anton Bukšek D.

Sobota, 30. oktobra: Grofica Marica. B.

Nedelja, 31. oktobra: Tannhäuser. Izv.

Ponedeljek, 1. novembra: Seviljski brivci. Izv.

Dramatični pouk. Gospa Avgusta Danilova, članica Narodnega gledališča, je pričela z poukom za gledališki igral-ski naraščaj. Prijave sprejema A. Danilova, Beethovnova ulica 6, III., od 12 do 13. 977.

Proslava čehoslovaškega narodnega praznika v operi. Jutri, v sredo, zvečer ob pol 20., na predvečer čehoslovaškega narodnega praznika, se vrši v ljubljanski operi slavnostna prireditve, na kateri se izvajajo prvotni v ljubljani znamenita dela iz glasbene literature bratskega čehskega naroda. Slavnostni večer nosi naslov prvga intimnega večera, katerega priredi ravateljstvo opere v letošnji sezoni. Spored obsega dva cikla pesmi, in sicer ciklus slovaških pesmi, delo skladatelja M. Snajderja-Trnavskega, ki nam ga zapoje gd. Marija Zaludova, in pa znamenito delo Lea Janacka, avtorja izredno uspele opere »Jenuška«, »Zapisniki človeka«, ki je izginil brez sledu. Ta ciklus obsega 22 pesmi in nam risje zgodbo mladika, ki se je zaljubil v lepo ciganko Zefko. Ciklus bo izvajal scenično, to je na odprti pokrajini in v kostumih. Sodelujejo pri tem g. Zdenko Knittel, ki poje vlogo mladika, dalje g. Vilma Thierry-Kavčnikova, ki poje ciganko. Zefko tri ženske glasove, ki v devetem in desetem spevu nastopajo, v ozadij pojo dame Poličeva, Po-tučkova in Zaludova. Vse točke spremlja na klavirju kapelnik g. Anton Balatka. Kakor že javljeno, namerava uprava tekom sezone prirediti par takih intimnih večerov ter seznaniti naše občinstvo z raznimi deli svetovnih literatur, ki se dajo prav iz vrstno scenično izvajati. Uprava opozarja občinstvo, da so cene vstopnicam za ta večer izredno nizke in sicer stanejo tako posamezni sedeži kakor tudi lože le polovično ceno običajnih opernih cen. Uprava vabi k obilni udeležbi. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v operi.

Vijolični koncert Zlatka Balokovića, ki se vrši v četrtek, 28. t. m., ima sledeči spored: 1. Pugnani-Kreisler: Preludij in Allegro. Fiorillo: Adagio in Tartini: Varijacija je na Corellijevo tmo. 2. Ireland: Sonata za gosli in klavir. 3. Bach: Gigacone za soto-gosli. 4. Sarasat: Andaluska romanca. Gardner: Fromm de Canabake. Manojlov: Igra udovica in Nachez: Ciganski napjevi. Umetnik igra na slavne Guarnierjeve gosli, ki so bile izgotovljene leta 1732. Na klavirju ga spremlja Miss Miriam Allen iz Newyorka. Koncert se vrši v velikih dvorani hotela Union in vlada v našem mestu za njega največje zanimanje. Umetnik Baloković, virtuos svetovnega slovesa, je našemu koncertnemu občinstvu še znan iz prejšnjih njegovih ljubljanskih koncertov. Občinstvo opozarjamo, da je vstopnic, za katere veljajo navadne koncertne cene, še dovolj na razpolago.

počeli z njim. Kar pa se tiče kruha, vam moram povedati, da je najboljši prikrizek, kar ga imamo na ladji Bogme, v vojni proti Kabilom bi bili veseli, da smo ga kaj imeli, pa ga nam je manjkalo še slabšega.

— Vraga! se začudi Morlon. Ta človek je pa že nekaj prepotoval. In jezik ima, kakor vidim, tudi na pravem mestu. Morda se bo dalo z njim kako ziniti!

Skenil je, da izrazi mornarjevo zgovornost v svoj pri.

— Zdi se mi, mu je dejal prijazno, da ste tudi vi že prebredili nekaj sveta.

— Nekaj sveta! se zaničljivo namrdne mornar. Poznam ves svet bolj kakor svoje lastne žepce.

— Vidim, mu uslužno priklma Morlon. Tak tudi s Kabilu ste se bojevali?

— Bojeval sem se za Francijo, to se pravi, prebredel sem kot vojak malone vse svet. Zdaj tu, zdaj tam, povsod nekoli. A zdaj je žalostna: ostalo mi ni drugo kakor spomin na tiste lepe čase.

To-le mornarsko življenje mi kar nič ni po godi: človek mora prej ali slej docela zarjaveti, in potem ga vržejo med staro železje.

— Udeležili ste se tudi vojne leta sedemdesetega?

— Kakopak, odvrne mornar z zano-

Gosp. Mirko Jelacina gostuje danes tretjič v ljubljanski operi. V Rigolettu poje vlogo vojvode Mantuanke. G. Jelacina se vrne nato zopet v Nemčijo.

Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo z glasbeno književno prilogo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko družstvo ljubljanski Zvon v Ljubljani. V deseti pravkar izšli številki letošnjega letnika sta objavljena dva zborna tržaškega skladatelja Veselja Mirka, in sicer šesteroglasni mešani zbor Kokoko ter moški zbor Tolovaji, oba na besedilo pesnice Utve (Prunkove). List je našim pevskim zborom dobrodošel in ga radi pripravljamo. — 11. zvezek izide začetkom novembra, zadnji pa začetkom decembra z obširno in vsebinsko zanimivo književno prilogo.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 26. oktobra 1926; katoličani: Bernard; pravoslavni: 13. oktobra, Karp i Palila; muslimani: 18. rebi-ul-ahira 1345; židje: 18. tšri 5687.

Jutri: Sreda, 27. oktobra 1926; katoličani: Frumencij; pravoslavni: 14. oktobra, Sv. Petka; muslimani: 19. rebi-ul-ahira 1345; židje: 19. tšri 5787.

DANASJE PRIREDITVE.

Gledališče: Drama zaprtja; Opera: »Rigoletto«. C.

Kino Matica: »Tom-Tonny-Tiger«; Ljubljanski dvor: »Tragedija«; Kino Ideal: »Polnočno solnce«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Jurčičev trg; Ustar, Sv. Petra c.; Jošt, Celovška c.

Jutri: Sušnik, Marjini trg; Kurali, Gosposvetska c.

Solnce zaide danes ob 16.58, vzide jutri ob 6.31 in zaide ob 17.57.

Mesec vzide danes ob 21.05, zaide jutri ob 12.06 in vzide ob 22.01.

Sport

— Se nekatere nedeljske tekme. Ptuj: V prvenstveni tekmi je Merkur iz Maribora nepričakovano zmagal nad Ptujem v razmerju 2 : 0 (1 : 0). — Linc: Dolnja Avstrija 3 : 2 — Budimpešta: Prijateljska tekma MSK — Vasa 2 : 0.

— Smrt znamenitega boksarja. V neki newyorkski bolnici je med narkozo umrl bivši svetovni prvak srednje teže v boksu Harry Greb. Leta 1920 je Greb slovel kot eden najboljših boksarjev sveta in je bil za Dempseyjem in Willsom na tretjem mestu, dočim je bil sedanjí svetovni prvak Gene Tunney šele na šestem mestu.

— Stanje nogometnega prvenstva v mariborskem okrožju: 1. SK Maribor 9 točk, 2. Rapid 6, 3. Merkur 6, 4. Ptuj 3, 5. Svoboda Maribor 2 in 6. Mura 0 točk. V prvenstvu rezerv v J. Maribor s 4 točkami.

— GAK (Gradeč) : Ilirija. — Ilirija odigra v nedeljo in ponedeljek dve zanimivi mednarodni nogometni tekmi. Za protivnika ima graške Atletike, opetovanega prvaka Grada in Štajerske. Podrobnosti se objavijo. Odbor Ilirije je določil polovico prebitka obeh tekem v korist poplavljen-cem v Sloveniji.

Tom - Tonny Tiger

Zabavno! Napeto! Ljubavno! Velezanimivo! Pustolovno!

V glavni vlogi Tom Mix

Idol Amerike — Idol Evrope — idol vseh kinoobiskovalcev — Prezira smrt in vse zapreke — Ščiti zatirane — Nasprotuje tiranom. — Tonny najbolj dresirani konj starega in novega sveta, hiter je kot blisk, z lahkoto preskakuje brda in nižave, lastnina je neustrašnega TOM MIXA. Predzno smeli TOM MIX in prekrasni Tonny nastopata izključno v sloviti Fox-filmih, to je v Ljubljani edino le v Elitnem Kinu Matica.

Senzacija, ki se vam nudijo v vseh Tom Mix-filmih, daleč presegajo tudi najbolj bujno fantazijo. TOM MIX je eleganten, galanten kavalir — TOM MIX ljubi idealno, ljubi strastno, ljubi divje — TOM MIX osvooji vsako srce. Ne zamudite! Preskrbite si pravočasno vstopnice! Ne zamudite!

Predstave se vrše točno ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 124. Sredina mesta.

som, in potem sem bil tudi v Tonkinu, in...

Kaj, tudi v tonkinski vojni ste bili? se začudi Morlon.

— Kakor sem vam rekel.

— In ste se srečno vrnili?

— Pravijo. Mar se vam zdi to tako čudno?

— O, nikakor ne! Tudi jaz sem bil v Tonkinu in sem se tudi vrnil.

— Kaj, tudi vi ste bili v vojni? Zdaj je bila na mornarju vrsta, da se je začudil.

— Udeležil sem se je pod poveljstvom Garniera.

— Vraga, kakor jaz! vzklikne mornar. In leta sedemdeset?

— Sem se nahajal v loirski armadi.

— Vraga, jaz tudi. To je pa res čudno.

Mornar kar ni mogel razumeti, da bi bilo kaj takega mogoče.

— Poznam le enega moža, ki je utegnil, kakor jaz, preostati srečno vse te boje.

Mornar prasne v smeh.

— In jaz poznam tudi le enega edinega, ki se je boril z Garnierom, kakor jaz proti Tonkinem, ki se je udeležil vojne proti Kabilom in Prusom, ki je bil v istih bitkah, kakor jaz. Poznam le enega edinega, gospodine ujetnik.

Dnevne vesti.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1926

— **Odlikovani mesti.** Kralj Aleksander I. je odlikoval v svetovni vojni proslavljeno belgijsko mesto Liege z zlato hrabrostno medaljo. — Mesto Olomouc, ki je postavilo našim na Moravskem pokopanim vojakom, krasen spomenik, pa z redom sv. Save V. razreda.

— **Narodni poslanci niso državni uradniki.** Kakor znano, je vlada predložila znanje poslaniških dnevnic v korist poplavljenec. Poleg tega naj bi se odtegnili gotov znesek od dnevnice onim poslancem, ki ne prihajajo na seje Narodne skupščine. O teh dveh predlogih je razpravljala skuškinski administrativni odbor, ki je prišel do zaključnega zaključka, da vlada ni kompetentna za znižanje poslaniških dnevnic. Glede odbitka za poplavljenice je odbor sklenil, da narodni poslanci po svoji uvidenosti lahko prispevajo v ta človekljubni namen, toda finančni minister mora poprej na seji administrativnega odbora točno povedati, kam gredo ti prispevki za poplavljenice. Državnih uradnikov pa niso nič vprašali, kaj mislijo o znižanju plač v korist poplavljenec, in jim tudi mince ne pojasni, kam gredo odtegljaji.

— **Začasna odsotnost slovenskih velikih županov.** Veliki župan ljubljanske oblasti g. dr. V. Baltić je odšel na dopust in ga nadomešča načelnik g. Kremeršček, veliki župan mariborske oblasti g. dr. O. Pirkmajer pa je odpotoval v uradnih poslih in ta teden ne sprejema strank.

— **Imenovanja v diplomatski službi.** Kralj je v nedeljo podpisal večji diplomatski ukaz. Imenovanj so med drugimi: dosednji generalni konzul v Bukarešti Rajko Vintrovic za svetnika našega poslanstva v Berlinu; dosednji direktor I. političnega oddelka v ministrstvu za zunanje zadeve Jevrem Tadić za poslaniškega svetnika v Londonu; dosednji poslaniki svet. v Tirani I. Nuković za šefa presbiterja; dosednji poslaniki svetnik v Budimpešti Aleksander Cincir - Marković za svetnika pri poslanstvu v Parizu; dosednji poslaniki svetnik v Londonu Gjoka Todorović za generalnega konzula v New Yorku; dosednji šef kabine predsednika beogradske občine Momčilo Jurisic za poslaniškega svetnika na Dunaju. Za poslaniške tajnike so imenovani: Stojan Živadinović v Bruxellesu, Vojislav Jakovljević v Rimu, Stevan Milovanović pa za tajnika v ministrstvu za zunanje zadeve. Dosednji pisar pri našem poslanstvu v Budimpešti Teobald Vodušek je v istem svojstvu premeščen h konzulatu v Düsseldorfu.

— **Ljudsko štetje odgodi.** Letos bi se moralo vršiti v naši državi ljudsko štetje, ki pa je bilo odgodi leta 1930. Vzrok odgodi je redukcija proračuna državne statistike, ki radi tehničnih ovir ni mogla urediti in objaviti še niti rezultatov ljudskega štetja iz leta 1921.

— **Tujski promet v Dubrovniku.** Od 1. januarja do konca septembra letošnjega leta je bilo prijavljenih pri občinskem policijskem oddelku v Dubrovniku 22.935 tujcev. Od teh je bilo iz naše države 14.831, ostali pa iz inozemstva. Poedine države so bile zastopane tako - le: iz Nemčije 3043, iz Avstrije 1647, iz Anglije 387, iz Amerike 239, iz Italije 289, iz Madžarske 129 in iz CSR 1776. V primeri s prejšnjimi leti je tujski promet v Dubrovniku letos znatno napredoval.

— **Direktna telefonska zveza Beograd-Dunaj.** Pošto in brzojavno ministrstvo je odredilo, da se izroči prihodnji mesec v promet nova direktna telefonska proga Beograd - Dunaj. Proga vodi čez Budimpešto.

— **Uradništvo in uradne ure.** Med državnim uradništvom v Beogradu se je pojavila živahna akcija za ureditev uradnih ur v zimskem času. Po uradnih naj bi se uradnoval od 7.30 zjutraj do 13.30, a popoldne naj bi bili uradi zaprti. To zahtevo utemeljujejo s tem, da bi se zelo mnogo prišlo na kurjavi in razsvetljavi. Uradniki so izročili primerne predloge posadnim ministrom. Vprašanje zimskega uradovanja bo prihodnje dni rešil ministrski svet.

— **Blagoslovljenje spomenika padlim borcem ob Bregalnici.** ki je bilo napovedano za letošnje jesen, je preloženo na poletje.

— **Tovornih listov je po nekaterih trafikah zmanjkalo.** Dobe se lahko pri direktni državnih železnici v Ljubljani.

— **Nov kazenski zagovornik.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je vpisalo v imenik kazenskih zagovornikov odvnetnega kandidata dr. Jožeta Krapeža v Puju.

— **Iz Vodnikov družbe.** Odprava knjig za poverjenike bo do konca tedna gotova. Nato se razpošljejo knjige na posameznike, ki so se naročili naravnost v pisarni in jim ni bilo mogoče dostaviti po poverljivih. Za vse one poverjenike, ki so pisali, da pridejo osebno po knjige, so te zanje pripravljene in naj jih čimprej odprejo. Po odpravi knjig vsem članom se bo preostanek knjig za leto 1926. dodeli onim, ki so se šele sedaj prijavili. To sporočilo naj vse na množestevne dopise, ki prihajajo vsak dan na pisarno Vodnikov družbe.

— **Madžar. konzulat v Zagrebu.** V Zagrebu je ustanovljen madžarski konzulat, ki je pričel včeraj svoje delovanje. Uradni prostori konzulata se nahajajo v Samostanski ulici 3. Uradne ure od 9 do 13.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski oblasti.** Uradna statistika o nalezljivih boleznih navaja, da je bilo 14. oktobra t. l. v ljubljanski oblasti 41 slučajev tifusnih bolezni, od teh 11 v logaškem srezu in 7 v Ljubljani, dalje 8 slučajev griže (7 v novo-mestnem srezu), 11 slučajev škrlatnice, 10 slučajev ošpic, 8 slučajev davice in 24 slučajev dušilnega kašlja (8 v breziškem okraju).

— **Iz zdravniške službe.** V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo sta vpisana sanitetni poročnik dr. Vinko Rupnik in zasebni zdravnik dr. Janko Hafner, oba v Ljubljani. — Razpisana je služba okrožnega zdravnika v Laškem. Prošnje do 15. novembra na velikega župana v Ljubljani.

— **Iz Tržiča nam pišejo:** Kakor vsako leto, tako priredi tudi letos 29. oktobra deška in dekliška meščanska šola proslavo osvobodjenja izpod avstrijskega jarma na ta način, da bo šolska mladina pobirala po svojem okolišu, to je v sodnem okraju Tržič prostovoljne prispevke za nabavo knjig revnim učencem in darove za šolsko kuhinjo. Revnih učencev je letos toliko, da je šola izdala za njihove knjige čez 4000 dinarjev. Nujno bi potrebovali še par velikih šolskih atlantov. Pa kaj, ko stane eden 200 dinarjev. Zato prosim mladino prav lepo: pomagajte ji sedaj, da bo ona enkrat lahko vsem pomagala! Dan osvobodjenja naj je za Tržič in njegovo okolico vedno dan darovanja za prosvetne namene njegove mladine!

— **Darovi za poplavljenice.** G. Velikemu županu drju. Baltiću so poslali nadaljne prispevke za poplavljenice: g. Jernel Stele, trgovec v Spodnji Šiški, 300 Din; Jugoslovenska banka, podružnica v Ljubljani, 1000 Din; g. Alojzij Vodnik, kamnoseški mojster v Ljubljani, 1000 Din; uradništvo poštne hranilnice v Ljubljani (za Ziri in Polhov gradec) 491 Din; g. Anton Temeč, kavarnar v Ljubljani, 500 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani 10.000; pivovarna Union v Ljubljani 2500 Din. Mestna hranilnica ljubljanska 25.000 Din; g. Dragotin Hribar, predsednik Kranjske hranilnice v Ljubljani, 2000 Din. Vsem plemenitim darovalcem bodi izrečena v imenu prizadete prebivalstva najtoplejša zahvala.

— **Nesreča rola v Ameriki.** V Chisholmu se je 22. septembra pripetila težka nesreča, ki bi kmalu zahtevala življenje našega rola. Mladi Janez Prijatelj se je ne previdno igral s puško in ustrelil pri tem svojega prijatelja, 14letnega Friderika Barago. Kropla je fantu predrla prsa in pljuča in prišla na hrbtno ven. Dečka so rešili v bolnici samo s transfuzijo krvi, katero je žrtvovalec njegov brat Karol. Sedaj upajo zdravniki, da ga bodo rešili.

— **Trojčki.** V Mostarju je rodila 28 letna Milica Nkolčeva trojčke. Mati in vsi trije otroci — same deklice — so zdravi.

— **Samomor orožnika.** V Mostarju se je v nedeljo ustrelil opuščen orožnik Sima Viječević Zapustil je štiri pisma, v katerih navaja, da sta ga gnala v smrt beda in neozdravljiva bolezen.

— **Cigan orodil hčerko za 3000 Din.** V Hoku v Slavoniji se je hotela obesiti 19letna ciganka Aranka Kolompar, ki je bila na glasu kot izredna lepota. Njen oče jo je po ciganskem običaju prodal za 3000 Din ciganu Kokošari. To je mladenko, ki je bila poklonila svoje srce že drugemu, tako užalostilo, da si je hotela končati življenje. V zadnjem hipu so jo rešili smrti.

— **Neurje v Hercegovini.** V nedeljo je tudi nad Hercegovino divjalo silno neurje. Vihar je podrl več brzojavnih drogov, med nevihto pa je v Župljanih treščilo v hišo seljaka Mariča. Strela je ubila njega in oba njegova otroka. Po hribih je zapadel sneg. Zavladal je hud mraz.

— **Vlom v Loškem potoku.** Neznani tat se je splazil skozi okno hiše posestnika Gregorja Strelta na Travniku pri Loškem potoku ter odnesel zelo mnogo razne obleke in drugih stvari in skupni vrednosti 7700 Din.

Iz Ljubljane

— **Iz Proslava češkoslovskega narodnega praznika.** V četrtek, dne 28. oktobra se bo vršila v uradnih prostorih konzulata na Bre go 8 med 8. in 12. uro recepcija v proslavo češkoslovskega narodnega praznika. Na proslavo si dovoljuje konzul vabiti vse pripadnike in prijatelje češkoslov. naroda.

— **Iz Na Oslavu češko - slovenskeho osvobodjenja** počenja zdejšji opera dne 27. f. j. na umelečki večer — opafete si včas listky! Češka škola oslavuje v Mladice 27. f. j. na 16. Dále pořada Československá obec v Ljubljani ve Zvezde 28. f. j. na 20 h. večerni oslavu s programom. Českoslováci, přijďte všichni! Gostje dobrodošli!

— **Iz Narodno občinstvo ljubljansko,** ki je ob prihodu češkoslovskega parlamentarcev tako siljano pokazalo svoje slovensko mišljenje in čustvovanje, narodna in kulturna društva, zlasti pa svoje člane, vabimo in pozivamo, da se udeležijo proslave češkoslovskega narodnega praznika, ki bo jutri v sredo 27. t. m. ob 12. v opernem gledališču. Na to proslavo pozivamo tudi naše akademsko in srednješkolsko dijaštvo, pred vsem pa posetnike čeških kurzov. Naj ljubljana s številno udeležbo pokaže, da je v nji misel slovenske vzajemnosti tako jaka, kakor v nobenem drugem jugoslovenskem mestu! Odh. »Jugoslav.-češkoslovske Lige« v Ljubljani.

— **Iz Prvi sneg v Ljubljani.** Barometer je od snovi rapidno padal in je padel za približno 8 mm. Ravnotako tudi termometer. Sploh je bilo tudi včeraj vreme zelo muhasto in abnormno. Danes ob prvih jutranjih urah pa je začel težak, moker sneg beliti strehe ljubljanskih hiš in okolič. Sneg pada z malimi presledki v gostih kosmičih. Že zjutraj je bilo opaziti, da so se veje kostanjev in drugih dreves pod težkim snegom močno pripognile k tlom in ni izključeno, da bo prvi sneg napravil precej škodo na drevju in nasadih. Današnji živiliški trg je bil prav slabo obiskan. Na trgu so le najnujnejše potrebščine. Kakor nam javljajo iz Kočevja in nekaterih drugih krajev Notranjske, je po tem kraji začelo že sneti okoli 20. močno snežiti. Stari kmetiči očenci sicer pravijo: »Dež, meseca oktobra, letina dobra,« toda sneg tega nam ne obeta, pač pa hudo zimo. Sneg je v gostih

kosmič padal zlasti od 9. do 10. dopoldne, nakar je prenehal. Po glavnih prometnih dlicah je nastala precejšnja brozga, ki so jo že dopoldne mestni delavci odstranili. Promet ni bil nikjer oviran.

— **Iz Sneg in postopač.** Padel je prvi sneg, strah postopačev, včasih pa tudi veselje, ker nudi priliko vsaj skromnega zaslužka. Poklicni brezstanovanjci si iščejo prenočišče po gorkih hlevih in drugod v pripravnih lokalih. Danes zjutraj je stražnik prišel mladega delavca I. A., ki je prenočeval na kolodvoru. Na policiji je mirno izjavil: »Sem brez posla in brez stalnega prenočišča. Največkrat spim v čakalnici glavnega kolodvora.« Izročili so ga sodišču. — Policijski stražnik je sredi prijel in odpeljal v zapor veseljaka Janeza M., ki je oženjen, toda živi ločeno od svoje žene. Snoči je zaslužil nekaj kovačev in začel po Erjavčevi cesti kričati: »Dekleta vkup! Fant ima denar!« Danes zjutraj, ko je videl sneg in ko je stal pred policijskim komisarijem, je Janez prostodušno dejal: »Gospod komisar! Res imava stare račune, toda jaz bi rad kaj zaslužil! Poglejte, sedaj pada sneg in kmalu ga bomo kida! Pustite me! Saj me dobite zmerom tam pod kostanji na Vodnikovem trgu.« Gospod komisar ga je res spravil samo v protokol, a Janez bo moral pozneje nekaj dni sedeti... Janez je s svojo usodo popolnoma zadovoljen.

— **Iz Udruženje vojnih invalidov,** vdov in sirot, krajevni odbor v Ljubljani, pozivlja vse svoje člane in članice, ki so po vodnih oškodovani, da pismeno javijo v društven pisarni, v koliko so prizadeti. Dopisu je brezpogojno priložiti potrdilo ocenjevalne komisije, ker bi bil sicer brezpredmeten. — Odbor. 979n

— **Iz Knjigovodski in nemški tečaj.** Kulturno - prosvetni odsek Delavske zbornice bo priredil za delavce in nameščence v Ljubljani poleg dramatične šole tečaj za knjigovodstvo in korespondenco ter za nemščino (za začetnike). Oba tečaja se bosta vršila na srednji tehnični šoli (na Mirju), v sobi št. 5, vhod iz Gorupove ulice 10, čez dvorišče. Knjigovodski tečaj se prične v sredo 3. novembra, nemški pa v petek 5. novembra, oba ob 7. zvečer. Vsi prijavljeni naj se zberejo že pred to uro. — Naknadne prijave sprejema prosvetni odsek D. Z. v Gradišču št. 2 se do 1. novembra.

— **Iz Za vojne invalide, vdove in sirote.** Nanovo se nameravajo ustanoviti trafike: v Ljubljani na Aleksandrovi cesti 7, na Sv. Petra nasipu 71, Cesta v Rožno dolino 40, v Rožni dolini cesta V. št. 2 in v Spodnji Šiški na Jernejevi ulici. Reflektanti, vojne žrtve, ki razpolagajo s primernim lokalom in kapitalom, naj se nemudoma javijo v pisarni Udruženja vojnih invalidov. Krajevni odbor v Ljubljani. 978n

— **Iz Mladinske poučne filmske predstave.** Zveza kulturnih društev je začela v Kinu Matič ob nedeljah dopoldne prikazati mladinske predstave ob izredno nizki stopniji po 2 Din za osebo. Vse dosedanje predstave, tudi obe, ki sta se vršili zadnje nedelje, sta bili razprodani, kar najbolje priča, kako koristne in potrebne so take prireditve. V nedeljo je ZKD predvajala filme o življenju čebel, o gobah, o lovu na bisernice in krokodile, o higijeni itd. Predstava se bo v nedeljo ponovila, da si te zanimive in poučne filme lahko ogledajo tudi oni, ki zadnje nedelje niso dobili vee vstopnic. Vršile se bosta dve predstavi, prva ob 9.15, druga ob 11. Uvodno predvajanje o čebelah bo imel pr. Dolžan. Vstopnice za cele razrede ali šole se lahko dobe že od danes v tajništvu ZKD (Kazina, II. nadstropje), posamezne vstopnice pa v nedeljo pri blaginji kina. Cena ostane nespremenjena (2 Din). Na predstavi opozarjamo stariše in učitelje.

— **Iz Tovariši Jadranši!** V sredo 27. t. m. ob 20. uri se vrši v društveni čitalnici plenarni članski sestanek, združen z drugim delom tečaja za novince. Ker se bo na sestanku razpravljalo o važnih društvenih zadevah, je udeležba tako za novince kakor za ostale člane strogo obvezna.

— **Iz Zastoj prometa v Prešernovi ulici.** Službojuči policijski stražnik je sredi obvestil rešilno postajo, da so se vnele saje v dimnik neke niše na Gosposvetški cesti. Avtomobil z gasilci in gasilskim orodjem je odhitel na pomoč. Med vožnjo skozi Prešernovo ulico je na avtu veriga zdrknila z zobcev in je ostal na progi cestne železnice ter ustavil tramvajski promet. Avtomobil je pozneje zvelika v garažo motorna brigada, na ki na Gosposvetški cesti ni stopila v akcijo, ker so ogenj že prej pogasili.

— **Iz Drobnja policijska kronika.** Radi pijanosti in izgrediv je sredi ob slabem vremenu policija spravila v zapore dve osebi. — Nekdo je Ivanu J. včeraj ukradel 1000 dinarjev vredno kolo. — Radi kaljenja nočnega miru so ovadene tri osebe, dve pa radi nedostojnega vedenja. — Prijavljena sta dva gostilničarja radi prekrščenja policijske ure, 7 oseb radi cestnopolicijskega reda. — Kot nadležen tujec je izgnan iz naše države Italijan Mario Macconi. — Danes zjutraj je bila aretirana brezposelna 26letna Rusinja iz Tiflisa radi postopanja. Iskala je pred snegom zavetja v neki baraki.

— **Iz Stanje bolnikov v ljubljanski bolnici.** Danes dopoldne je splošna bolnica v Ljubljani sprejela že 12.020 bolnikov od 1. januarja 1926 dalje. Lansko leto je bilo v bolnici šele 1. novembra 10.265 bolnikov.

— **Iz Zobozdravniš. dr. Puher** zopet redno ordinira. 976n

Iz Celja

— **c Strelska družina v Celju.** V petek dne 29. t. m. se bo vršil ob 20. uri v mali dvorani Celjskega doma ustanovni občni zbor Strelske družine v Celju.

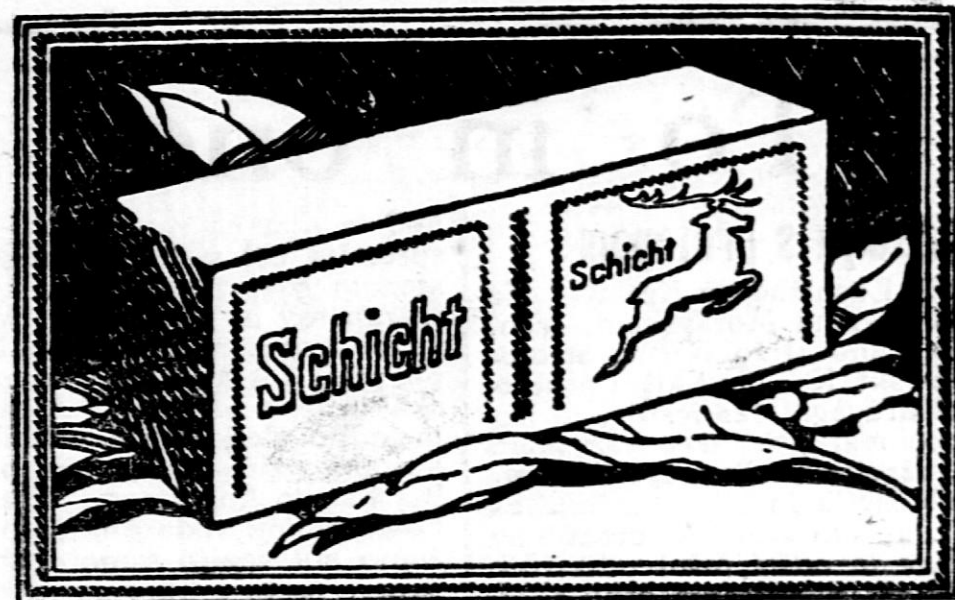
— **c Poroka.** V nedeljo se je poročila v Celju gdca. Nataša Antipina, nčerka znane tukajšnje ruske rodbine, z g. Radom Pelicivcem, adjutantom glavnega avtokomande v Beogradu. Bilo srečno!

— **c Aretirani je bil od celjske policije** neki Ivan Venkovič iz Zalca, kateri je izvršil več tatvin in goljufij. Bil je oddan v zapore okrožnega sodišča.

Možno je, da so nekatera mila dobra Boljše, kakor Schicht-ovo, ni niti eno. Najboljše je edino

Schichtovo milo

znamka „JELEN“.

Kupujte le najboljše milo! Pri uporabi se izkaže, da je najcenejše.

Bodite previdni, ako Vam ponujajo druga mila kot „ravno tako dobra, kakor Schicht-ovo“.

Za najboljšo kakovost jamčita le

ime **SCHICHT** in znamka „JELEN“.

— **c Oseba vest.** Gospod minister narodnega zdravja je imenoval g. dr. Ljudevita Cerneja, do sedaj zdravnika - pripravnika v javni bolnici v Celju, za dalje službečega zdravnika na tem zavodu.

— **c Političen shod.** Samostojna demokratska stranka priredi v soboto 30. oktobra ob 8. uri zvečer v mali dvorani Celjskega doma strankin zbor. O političnem položaju bosta poročala minister n. r. dr. Albert Kramer in narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko.

— **c Narodna čitalnica v Celju** je v nedeljo zvečer v veliki dvorani Narodnega doma priredila gledališko igr. Vprizorila se je Pinčgarjeva ljubalska igra »Veriga«. Obisk predstave je bil slab. Igralo se je precej dobro, vendar pa se je opazilo, da igralci niso bili posebno razpoloženi, kar je gotovo povzročilo v precejšnji meri nepovoljen obisk. Dobitek predstav Narode čitalnice je namenjen za spopolnitev čitalnišne knjižnice.

Iz Maribora

— **m Odlikovanje mariborske tvrdke.** Zagrebški konzervatorij je razpisal dobavo koncertnih orgelj. Med številnimi inozemskimi tvrdkami se je udeležila natečaja tudi znana mariborska tvrdka F. Brandl. Kakor sedaj poročajo iz Zagreba, je bila dobava orgelj poverljena tvrdki Brandl kot najsolidnejši v izdelavi in ceni ter najboljši po načrtih.

— **m Seja občinskega sveta.** Prihodnja seja mariborskega občinskega sveta se bo vršila v petek 28. oktobra ob 17. uri v občajnim dnevnim redom.

— **m Voda v klet.** Pri zadnjem nalivu je narasel tudi krčevinski potok, ki teče skozi mestni park. Pri Park - kavarni je voda preplavila bregove ter vdrla v klet. Gasilno društvo je moralo dvakrat zaporedoma odstraniti vodo s črpalkami. Lastnik kavarnarje opozorja na škodo.

— **m Zmagoslavje.** Mariborski športniki, pristaši in »drukarji« ISSK »Maribora« so v nedeljo po doseženi nogometni zmagi s povorko po mestu proslavili ta sportni dosežek. Z zastavo na čelu so korakali po mestu ter prepevali navdušene pesmi. Porazeni Rapidovci so se poskrili, ker jih je zmaga nasprotnika naravnost presenetila. Kakor poroča »Tabor«, so imeli za proslavo zmage pripravljenih že osem sodčkov piva in razna druga darila z vgravnanim datumom, ki pa so jih morali spraviti za prihodnje leto.

Gospodarstvo

Zagrebska borza

V soboto 23. t. m. se je vršila VII. redna glavna skupščina Zagrebske borze, na kateri so podali poedini borzni funkcionarji poročila o poslovanju in prometu v preteklem letu. Iz teh poročil posnemamo, da je znašal blagovni promet I. 1919 — 2.188.025, I. 1920 — 7.896.323, I. 1921 — 4.361.499, I. 1922 — 11.661.325, I. 1923 — 13.392.565, I. 1924 — 15.007.345 in I. 1925 18.385.795 Din. Promet z efekti je znašal I. 1919 — 35.715.545, I. 1920 — 147.210.302, I. 1921 — 70.404.968, I. 1922 — 52.157.613, I. 1923 188.834.619, I. 1924 — 172.935.135 in I. 1925 — 333.177.198 Din. Promet z devizami izkaže za I. 1919 — 11.220.259, za I. 1920 — 267.969.631, za I. 1921 — 982 mil. 909.533, I. 1922 — 2.026.393.348, za I. 1923 2.573.415.958, za I. 1924 — 3.831.297.014 in za I. 1925 — 4.059.230.118 Din. Promet z valutami je znašal I. 1919 — 31.947.804, leta 1920 — 195.535.299, I. 1921 — 195.370.577, I. 1922 — 105.081.697, I. 1923 116.234.330, I. 1924 — 51.803.569 in I. 1925 — 57.948.647 Din. Celokupni blagovni in vrednostni promet je znašal I. 1919 — 81.071.633.27 Din, I. 1920 — 618.611.540.50 Din, I. 1921 —

1.253.046.578.25 Din, I. 1922 — 2.198.293.982 Din 30 p, I. 1923 — 2.891.877.472 Din, leta 1924 — 4.070.943.063 Din in I. 1925 — 4.468.741.758 Din.

Zagrebska borza šteje 625 članov in je imela koncem lanskega leta 14.841.474.47 Din čiste imovine. Iz navedenih podatkov je razvidno, da igra ta ustanova v gospodarskem življenju naše države zelo važno vlogo in da se klub gospodarski krizi lepo razvija.

— **g Pravilnik o blagovnih borzah.** V trgovinskem ministrstvu so sestavili pravilnik o blagovnih borzah. Doslej je imela vsaka borza svoj pravilnik in tako je prišlo često do nesporazumljenj, ki bodo v enotnim pravilnikom odstranjena.

— **g Vprašanje trgovske pogodbe v Nemčiji.** Naš poslanik v Berlinu dr. Smollika je posetil trgovskega ministra in mu poročal o pripravah za trgovinska pogajanja z Nemčijo. Poleg tega sta z ministrom razpravljala o naši gospodarski propagandi v inozemstvu.

— **g Nakup finega tobaka.** Uprava državnih monopolov pošlje te dni v Smrtno posebno komisijo, ki se bo pogajala glede nakupa finega tobaka. Tobak Smrtna se dodaja luksuznim cigaretam, ki jih izdelujejo naše tobačne tovarne. Kdo nekaj kadi te cigarete? Navadni zemljani morajo kaditi pri nas smeti in nesnago, ki često tme-na tobak niti ne zasluži, dasi je pretirano draga.

— **g Težave z davčno reformo.** Na sobotni seji davčnega odbora vladne večine se je razpravljalo o spornih členih osnutka zakona o neposrednih davkih. Gre za 35 členov, v katerih ni prišlo do sporazuma in o katerih se bo še na dolgo debatiralo. Ako bo sporazum dosežen, bo odvisno od političnih dogodkov, kdaj in da-lji pride osnutek zakona pred plenum Narodne skupščine. Potreba davčne reforme je očitna in zato je razumljivo, da gospodarski krogi zahtevajo, naj vladna večina čim prej spravi ta zakon pod streho. Največ pregledaje delajo odboru člani, ki govorijo davčni stopnji. O teh členih bo razpravljal še ministrski svet.

— **g Mednarodna železniška konferenca v Bukarešti.** V februarju se bo vršila v Bukarešti konferenca mednarodnih ekspertov za tovrni promet. Našo državo bo zastopal načelnik prometnega oddelka generalne direkcije železnice Dušan Trifković, ki se je udeležil tudi mednarodne konference za potniški promet v Baden-Badenu.

— **g Prodaje.** Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 9. novembra t. l. pri komandi mesta Ljubljana glede prodaje 1500 kg kosti. — Dne 24. novembra t. l. pa pri direktni državnih železnici v Ljubljani glede prodaje 548 kom. starih lesenih sodov od različnih strojnih olj. — Predmetna oglasa sta v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **g Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. oktobra ponudbe za dobavo oljnatih barv; do 2. novembra t. l. za dobavo 10 ton bukovega oglja; do 5. novembra t. l. za dobavo 100 kg stenja iz ovčje volne ter za dobavo 5 krožnih žag in 25 samokolnic. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Direkcija državnega uradnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 6. novembra ponudbe za dobavo 120 m³ jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 20. novembra t. l. pri upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave zračne sesalke (kompresor). — Dne 26. novembra t. l. pri direktni državnih železnic v Ljubljani glede dobave 330 m³ borovih podnic (mostnic) iz raznega lesa. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Enrilo
Splošno priljubljen
kavni nadomestek
okusen i cenen.
Dobiva se v vseh
dobro osortiranih
kolonialnih trgovinah.

To in ono

Deložacija s pretepom

Železniški uslužbenec Kraković je kupil v Breclavi na Moravskem hišo, v kateri je stanoval že več let strojevodja Malewski. Ker novi hišni posestnik ni imel drugega stanovanja, je naposled izposloval pri stanovanjskem sodišču deložacijo strojevodje Malewskega. Deložacija je bila določena za petek 22. t. m. Ob asistenci orožnikov in stražnikov je odšel hišni posestnik z zastopnikom stanovanjskega sodišča k svoji hiši, da izsili Malewskega. Toda strojevodja se je za deložacijo temeljito pripravil. Zabil in zabarikadiral je vsa okna in vrata tako, da je stala sodna komisija pred hišo, ne da bi vedela, kaj naj počne. Po dolgem prerekanju je hišni posestnik pristal na to, da so stražniki razbili okno in da je zlezel obični voznik v stanovanje bojevitost strojevodje. Tu ga je pozdravil strojevodjin sin, ki je stal z debelo palico na mizi in udaril običnega voznika na vso moč po glavi. Mož je začel klicati na pomoč, na kar so zlezli skozi razbito okno še stražniki in orožniki. V stanovanju je nastala prava bitka. Malewski je metal v nepovabljenih goste vse, kar mu je prišlo pod roke. Napadel jih je celo s sekuro, ki so mu jo morali orožniki iztrgati iz rok. Njegova žena in sin sta polivala sodno komisijo s kropom.

Uradni organi so imeli obilo posla, predno so premagali bojevitost rodbino. Končno so zmagali, toda vsi so odnesli spomin na ta do odek, eni na telesu, drugi pa na obleki. Zvezanega strojevodjo in njegovo ženo so odpeljali v zaporo okrajnega sodišča, kjer sta dobila takoj drugo stanovanje.

Bajno bogastvo belgijskega milijonarja

Nedavno se je razširila po Evropi vest, da je ponudil večkratni milijonar Albert Löwenstein belgijski vladi proti gotovim koncesijam 50 mil. dolarjev brezobrestnega posojila za dobo dveh let. Belgijska vlada je to ponudbo odklonila z motivacijo, da je milijonar s svojimi zahtevami glede koncesij dokazal, da ne misli pošteno in da ni patrijot. Belgija je torej zavrgla Löwensteina. Ni ga pa zavrgla radovedna javnost, ki bi rada vedela, kdo je ta moderni knez, kje živi in kakšno je njegovo življenje. In radovednost evropske javnosti je bila kmalu potolažena, zakaj o Löwensteinu so prišle na dan strašne podrobnosti, ki ga slikajo v luči modernega Monte Christa. Löwenstein, po rodu nedvomno žid, živi v razkošju in sijaju, ki bi ga lahko primerjali prizorom iz pravljice »Tisoč in ena noč«.

Löwenstein vodi nad 100 velikih industrijskih podjetij v Nemčiji, v Belgiji in Španiji, ima železne rudnike v Šleziji, Španiji, Saaru in v Porurju, pa tudi v Afriki in Aziji se polnijo njegove blagajne z dohodki od raznih solidnih podjetij. Poleg tega ima celo vrsto bank, paroplovnih družb in železnic. Ker mora po opravih čisto potovati in ker ima rad razkošje, si je nakupil po vsem svetu vile, palače in hotele. Mož ima celo svoje posebne vlakove, parnike, jahte in aeroplane, ki mu stoje

noč in dan na razpolago. Stalno ga spremlja cel štab osebnih tajnikov, stenograf, ravnatelj, kurirjev, telegrafistov in pravnikov. V njegovem spremstvu je nad 150 oseb. Nedavno je podpisal Löwenstein z angleško letalsko družbo »Imperial Airways Ltd.« pogodbo glede štirih velikih aeroplanov, ki vdržejo zračni promet med Biaritzom in Londonom. Ti aeroplani so Löwensteinu vedno na razpolago. Običajno mu vozijo samo pošto, ki se je nabere čisto toliko, da jo komaj spravijo na aeroplane. 40 tajnikov skrbi samo za to, da ima milijonar stalno zračno zvezo med Biscayjskim zalivom in Londonom.

Löwenstein ima 7 krasnih vil, od katerih je dal eno na razpolago svojemu osebnemu pilotu in mehaniku. Samo zračni promet ga stane tedensko 10 do 100.000 dolarjev. Človeku se zdi to skoraj nemogoče, toda če pomislimo, da sprejema Löwenstein v Biaritz kot goste finančne magnate vsega sveta in da leta z njimi na izprehod v Španijo, postanejo ti ogromni izdatki razumljivi. Gostom je vedno na razpolago 12 aeroplanov, s katerimi lahko letajo v Berlin, Pariz ali London. Avtomobilov ima ta magnat nebroj. Pa tudi za jahanje in konjske dirke se zanima. V njegovih hlevih stoji čistokrvni arabski žrebi. Gostom nudi priliko, da se uče boksa in raznih drugih sportov. V ta namen ima stalno nameščene najboljše trenerje, strokovnjake v biljarju, tenisu, golfu itd. Iz Rusije pošilja Löwensteinu vsak dan sveži kavijar.

Löwensteinov oče je bil srednje premožen bankir v Bruslju. Sin je prevzel po njegovi smrti zavod, toda kmalu po izbruhu svetovne vojne je moral pobegniti v Anglijo, kjer se je pričela njegova kariera. Mož je star zdaj 49 let. Čim vstane, začne njegovi možgani spekulirati. Med britjem in umivanjem dikтира svojim stenografom pisma in spomenice. Na njegovih banketih in pojedinah se sklepajo največje mednarodne kupčije.

O hudiču in obsedenosti

Med Parižani je hudič zopet v modi. Nedavno je namreč izšlo v Parizu več knjig, v katerih nastopa hudič zopet kot bitje. Bernanos je napisal roman »Pod Satanovim solncem«, Der-menghen pa življenjepis »Marie des Valkes«, ki je stopila živa v peklo in opisala peklenke muke zelo sugestivno. Poleg omenjenih del je izšel mistični roman »Gospod Godeau«, ki ga je napisal Johandeaux. Zanimanje za hudiča se je pojavilo osobito po znani aferi hombonskega župnika, iz katerega so prišli verski fanatiki izganjat hudiča tako, da so nesrečnega župnika pošteno pretepli.

Govorice o hudiču in obsedenosti so dale znanemu strokovnjaku za čarovnijo advokatu Mauricu Garconu povod, da je napisal knjigo »Hudič«, ki je vzbudila v francoski javnosti veliko in zasluženo senzacijo. Kakor v svojih prejšnjih knjigah o čarovniji in čarovniških procesih v srednjem veku podaja Garcon tudi v tem delu zgodovinski pregled vere v hudiča in obsedenost, obenem pa razpravlja o teh pojavih s stališča moderne medicine. Znanstvena razprava, ki jo je redigiral

dr. Vinchone, zaključuje s trditvijo, da vera v hudiča še ni dokaz pomankanja inteligence. Maurice Garcon je bil zagovornik onega hombonskega župnika, čigar proces je dal povod, da so začeli o hudiču razpravljati celo znanstveni krogi. Pri tej priliki je bilo na četo vprašanje verodostojnosti pričevanja psihopatov. O tem problemu je poročal na kongresu sodnih zdravnikov dr. Rogues de Fursac. Kot tožitelj so psihopati po njegovem mnenju vedno sumljivi. Tudi kot priče ne pridejo v poštev, ker jim sodišče ne more zaupati.

Francoska javnost ima torej novo senzacijo, s katero si pa pred zunanjim svetom ne bo pridobila ugleda. Čudno je, da se v 20. stoletju sploh govori o takih rečeh. Tem bolj čudno pa je, da so začeli to srednjeveško debato Francozi, ki se prištevajo med najkulturnejše narode.

Blago za kostume

in damske plašče, bano lepe svilene podloge v bogati izbiri nudi cenjenim damam naic nejeje trdka

DRAGO SCHWAB, Ljubljana

Bestijalen oče

Zadnjič smo poročali o bestijalnem zločinu seljaka Matije Hodana iz Bura pri Bratislavi, ki je pustil svojega sina viseti zvezanega dve uri na lestvi v skednju. Dečka so takrat jedva rešili smrti.

Sedaj prihajajo na dan še razne druge čednosti, ki jih je zagrešil Hodan. Njegova nedoletna hčerka Marija je orožnikom priznala, da jo je oče zlorabil, ko je bila stara 12 let, in potem stalno skozi več let. Zagrozil ji je, da jo ubije, če ga izda. Nedavno je hčerka rodila otroka. Dasi je vsa vas vedela, kdo je oče otroka, si nihče ni upal eriniti besede, ker se je vsakdo bal osvete nasilneža. Orožniki so izvedeli še za razne druge pregrehe in zločine Hodana. Stari perverznej je bil izročen državnemu pravništvu.

Dunajske zanimivosti

Smrt glasovitega dermatologa. — Nasprotniki Čarlstona.

V nedeljo je na Dunaju umrl v starosti 72 let glasoviti dermatolog univ. prof. dr. Salomon Ehrmann. Pokojni je bil eden najodličnejših zdravnikov in znanstvenikov nemških univerz in je užival kot znanstvenik velik sloves med svojimi kolegi po vsem svetu.

Novi modni ples čarlston, ki si je v svojem zmagoslavju poletu osvojil ves svet, ima na Dunaju cele armade privrženec, ravnotoliko pa menda tudi sovražnikov. Borbo proti čarlstonu kot tujemu plesu so pričeli v Nemčiji, predvsem v Berlinu, kjer je v mnogih lokalih prepovedan, sedaj pa so jo zanesli tudi na Dunaj. Borba je bila doslej nekam mirna, rezervirana in se je pojavljala pred vsem v tem, da velik del obiskovalcev plesnih šol in plesnih prirediteljev ekscentričnega čarlstonu ni hotel plesati. Zadnje čase pa je ta boj zavzel bolj energične oblike. V kavarni Sahher, enem vodilnih dunajskih kavarniških lokalov, je bila pretekli dne razobešena tabla s sledečim besedilom: »Direkcija prosi cenjene goste, da v lokalih ne plešejo čarlston«. Ravnatelj motivira prepoved s tem, da čarlston ni estetičen ples, da ga ne pleše nobena resna dama in da je njegov lokal predvsem namenjen za rodbinske obiske, rodbine pa da čarlston po vrsti odklanjajo. In res je, odkar se je v kavarni plesal tudi čarlston, je število gostov trajno nazadovalo. Po njegovi prepovedi pa je naraslo in se skoro podvojilo kar bi res pričalo, da resna dunajska publika čarlstonu ni naklonjena. Dunajski listi so mnenja, da bodo vzgledu Scillagya-jla sledili še drugi lastniki kavarn in da je v najkrajšem času pričakovati splošnega ostrega nastopa proti čarlstonu.

V noči od nedelje na ponedeljek se je na Dunaju pripetila težka železniška

Danes
Polnočno solnce
Predstave ob: 3., 5., 7. in 9. uri.
Pri Varijete Emil Jannings in Lya de Putti
KINO IDEAL

nesreča. Na progi pred carinskim uradom je lokomotiva zavozila v sk pino tovornih vagonov, ki so se razbili. Pri nesreči je nekemu sprevodniku strlo prsni koš. Potegnili so mrtvega izpod lokomotive.

Tragedija mladih zaljublencev

V soboto zjutraj se je odigrala v Brnu krvava tragedija. Sluga Jan Ribnikar je imel ljubavno razmerje z 19-letno hčerko premožnega kmeta Alojzija Chladkova. Seznanil se je z njo pred meseci in sestajala sta se nemočno, dokler za njuno razmerje nihče ni vedel. Kmalu so pa posegli vmes roditelji, ki so hčerko svariili, da je Ribnikar siromah in da ne bo mogla živeti z njim. Dekle se je dalo pregovoriti in izjavilo Ribnikarju, da ga ne mara. Zaljubljeni sluga se je klatil v soboto zjutraj po gozdu in čakal, da pride nezvesta mimo. Vedel je, da se pripelje Chladkova zjutraj v mesto in da pojde skozi bližnji gozd. In res jo je dočkal. V pogovoru ga je dekle znova zavrnilo, nakar je potegnil Ribnikar sarkomrok in začel streljati. Zadel je svojo ljubico trikrat, prvič v vrat, drugič in tretjič pa v obraz. Ko se je težko ranjena zgrudila, si je pogol fant krogljo v desno senco in obležal mrtve.

Ranjeno Chladkovo so prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo, truplo nesrečnega Ribnikarja pa v mrtvašnici. Tragedija je vzbudila med prebivalstvom splošno sočutje tem bolj, ker je bil pokojni znan kot pošten in marljiv mladenič, ki je imel edino napako, da je bil siromak.

Znamko NOGAVIČE
Ključ
najboljše, najtpežnejše, zato najcenejše

Lekarstva iz gadov in kuščarjev

V nekaterih francoskih krajih so med ljudstvom posušeni gadje in kuščarji še vedno na dobrem glasu kot učinkovito lekarstvo. Paul Mathiey je priobčil nedavno v »La Liberté« zanimiv članek, v katerem pripoveduje, da je bilo gadje meso označeno v medicinskem seznamu do l. 1899 kot lekarstvo. V nekaterih francoskih pokrajinah so se ohranila ta tradicionalna lekarstva do današnjega dne. Dr. Milhau piše v »Chronique Medicale«, da je opravljal to zdravniško prakso v nekem mestecu in da so tam prebivalci srlošno uporabljali gadji lek. Posebno priljubljeno je med lahkovernim ljudstvom tako zvano gadje žganje. Kraljica Ana Avstrijska je l. 1663 obobela na hudi mrzlici in njene strelce so zahtevale, naj ji dajo zdravniški zmleto belouško. Tudi gadji čaj igra v ljudskem zdravstvu veliko vlogo. Belouška je izginila iz kodeksa šele l. 1884. L. 1870 je notranje ministrstvo naprosilo francosko akademijo znanosti, naj se izjavi za ali proti uporabi gadjih lekarstev v zdravstvu. In neki član akademije je nastopil proti prepovedi teh lekarstev. Sicer pa nekateri zdravniki sami priznavajo, da

igra voda, v kateri se je kahal gad, pri potanju zelo važno vlogo. In potem je za nekatere boleznih najboljši lek.

Na Španskem je bilo v 18. stol. zelo razširjeno lekarstvo iz kuščarjev. V španski Ameriki se je pojavila strašna bolezen, znana pod imenom »kartaginški spuščaj«. To bolezen so zatrli samo s pomočjo prepranih kuščarjev.

× Rabinova nezgoda v Londonu. Nekemu vzhodnogalskemu rabinu in njegovim židovski prijatelji se je pripetila originalna nezgoda. Rabin je prišel s svojo prijateljico v londonski registracijski urad, kjer je hotel dobiti dovoljenje, da sme ostati nekaj dni v mestu. Niti on, niti njegova prijateljica nista razumela angleščine. Uradniku sta odovarjala na vsa vprašanja yes (da). Končno jima je predložil uradnik v podpis zapisnik, ki sta ga res podpisala. Kmalu sta pa začudeno spoznala, da ju je uradnik civilno poročil. Vrhovni londonski rabin je našel neko formulo, da bo ta zakon razveljavil.

× Pogreb zločincev. Pretekli teden se je vršil v Varšavi zanimiv pogreb. Znani poljski tolovaj Zielinski je bil minulo soboto zasaden in ustreljen. Njegovega pogreba se je udeležilo do 1000 banditov in drugih zločincev, ki so se na pokopališču celo z nagrobnimi govori poslavljali od svojega poklicnega tovaša. Policija je 30 udeležencev pogreba aretirala.

× Dragocene izkopnine na Madžarskem. Ravnatelj segednskega narodnega muzeja, znani pisatelj Franc Mora, je našel pri Nagy Szektestu velik zlati zaklad, ob »oje« iz 92 draguljev in raznih fino izdelanih zlatih predmetov. Po njegovem mnenju datira zaklad iz dobe preseljevanja narodov. Najbrž gre za zaklad poglavarja Gepidov, ki je hotel rešiti dragocenosti pred divjimi Avari.

× Japonski vulkan bluje. Po poročilih iz Tokija je začel terek zjutraj bluvati vulkan Hoakau, ki je vrgel v zrak ogromno množico pepela ter pokrli daleč naokrog vse vasi. Človeških žrtev doslej še ni bilo.

× Rekord v plesu. Znani plesalec Nicolas je v Toulouse plesal 146 ur brez prestanka. Sedaj je pobil ta rekord on sam te dni, ko je plesal osem dni nepretrgoma in preplezal 192 ur. Kontrola je bila jako stroga.

× Kača v zavrtku. V Napolju se je ustavil pred neko prodajalno novin neznan gospod z velikim zavrtkom. Kupil je več listov potem pa lepo prosil, če sme pustiti zavitek za trenutek pri prodajalci. Odhiten je in se ni več vrnil. Pozneje so na policiji z vso previdnostjo odprli zavitek in našli v njem smrdečo mrtvo 4 m dolgo in 10 kg težko kačo.

AŠINKOVE nudi gospodom:

samovozne svilene	D 19
nogavice modne	D 17
naramnice	D 12
rajce z 2 ovratnikoma	D 63
bele	D 78
rokavice	D 21
glace	D 87
švedske	D 100
klobuki	D 98
volneni telovniki	D 128

NASL

K. SOSS

Narodna tiskarna

izvaja vsa tiskarska stroko spadalajoča kakor računa, kuverte, cenike, uradne tiskovine, pomnilnice, hranilnice in zadržat knjižice, poročne naznanila, etikete, zavitke, časopise in barvotiske od preproste do najfinišje izvedbe točno, okusno in ceno

Telefon stev. 304

Ljubljana, Knafjeva ul. 5

Ženitev

Katera kmečka hči bi poročila 47letnega samca z najlepšim posestvom in pri čem se ca 40.000 Din vredno obito? Isčim izobraženo oridno gospodino s trimerim italom. Blagohotne ponudbe pod »Sreča« 63 na upravo slov naroda.

Lokal

za prodajo klobukov n pletarskih izdelkov se iče na romem nem kraju on dbe na Hribar K., Gosposka ul. ca 4 30:2

Ivan Magdič

krojač
JUBILANNA, Gledališka ul. 1
se priporoča za esensko se ono 143:1

Sebarien

mladu, vještu poštno, 18 do 25 godina staru, vrlo snažnu i čistu neka govori slovenski, nemački za malu obitelj, vrlo dobra kuća. — Ponude na Schwarz drug. Zagreb Preradovičeva ul. 1

Sah gobe

la, kvalitete, na se po-zorcent oferi ajo i rrdki E. Vajda C. Kovc. Med. im. rje 161:1

L. Mikuš

Ujebina, Metur in G
p. parva vjezu vjezu dežnikov in solčnih kov ter vseh vrstah polik.

Povabila se izvešuje točno na solidno

15 letno tamstvo

napopolnjen STOEWER silvalni stroj s pogreznjivim transporierem (grabelj); z enostavnim premikom je pripravljen za stopanje vezenja ali sivanje

LUD. BARAGA

JUBILANNA
Selenburgova ul. 6, 1 219.
Telefon št. 980.

TRIČO-PERILLO

za moške zene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kroti, stoni, žepni ročni valice, vilice, rožni, škarje, potpišešči, e za šivilje, krojače, čevljarje in brivce

dino ie pr. tvrdk

Josip Petelinc

LIUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika

Najnižje cene Na veliko in malo

Francoske vezene toilet

volno, svilo, siebrom in zlatom po najnovjših smernih kakovostnih pariških yonsie tvrdke AMK. — Naimodnej eji na tri in na finišje izvrštev vezanja za storov, nerila, negriljal, izdelovan e razpoš ljanje šablona za redtisk žekih ročnih del Entanje, ažuriranje, predtiskanje.

Matek & Mikeš, Ljubljana
DALMATINOVA 13